

Професор међународног права и академик Тибор Варади каже да се Косово јесте бесправно отцепило, супротно међународном праву, али да исто тако оно тренутно није део Србије, нити српска администрација на Косову има овлашћења. Поводом изјаве председника Српске академије наука и уметности (САНУ) да Косово није ни део Србије, Варади појашњава да је Владимир Костић рекао да "Косово у овом часу фактички није наше, и да би требало кренути од те чињенице и нешто учинити".

„Живимо у доба када су јако потребни непријатељи, јер много је лакше доказати да је неко на правој страни ако има неког непријатеља. На Косову постоје веома крупни проблеми, Срби на Косову, њихова права и културни идентитет – било би потребно ту нешто учинити, али није лако. Али рећи за неког да је издајица је врло лако, много једноставније него нешто учинити за Србе на Косову“, истиче Варади у Новом дану на ТВ Н1.



Додаје да је у штампи прочитао „много искривљених објашњења о томо шта је Костић рекао“.

Лично мислим да се Косово бесправно отцепило, то је супротно међународном праву, али исто тако је тешко спорити да Косово тренутно није део Србије, јер се српско законодавство не шири на Косово, српски судови немају овлашћења на Косову, српска администрација нема овлашћења тамо

„Он је рекао да Косово у овом часу фактички није наше, и да би требало кренути од те чињенице и нешто учинити. Лично мислим да се Косово бесправно отцепило, то је супротно међународном праву, али исто тако је тешко спорити да Косово тренутно није део Србије, јер се српско законодавство не шири на Косово, српски судови немају овлашћења на Косову, српска администрација нема овлашћења тамо“, појашњава Варади.

Он наводи да су „неспојиве реторичке фигуре“ које неки заступају – „да је отцепљење Косова супротно међународном праву, а да ћемо га истовремено сачувати“.

„Не можемо сачувати оно што је отето“, указује академик.

„Врло је важно видети шта је ситуација, али тек ако се пође од стварности може се нешто учинити“, додаје он.

Каже да и Костић и САНУ чине доста поводом Косова – организују расправе тамо, чине поводом споменика на Косову – „то је теже него рећи ‘не дајемо Косово’, а не дајемо нешто за шта тврдимо да је отето“.

„Требало би некако да пођемо од истине. Она може бити болна и неправедна, али треба од ње да пођемо и учинимо нешто, а има се шта учинити, српски живаљ на Косову заслужује бригу“, поручује Варади.

Не верујем да постоји разлог за Костићеву смену

На питање да ли је могуће да Костић, како су на протесту у недељу тражили неки грађани, буде смењен са чела Академије, Варади каже да „не верује да ту постоји нека озбиљна опасност, а још мање разлог за Костићеву смену“.

„Било би врло добро и целисходно да се стварно тражи решење како да се полази од стварности. Али, и у свету смо суочени са нестварним виђењем онога што је око нас“, указује Варади и цитира писца и нобеловца Иву Андрића који је рекао да „ако би људи знали колико мало памети управља светом, умрли би од страха“.

На питање да ли чланови Академије подржавају Костића, он подсећа да је на последњим изборима Костић био суочен са претњама о смени, а изабран је великом већином.

„Мислим да унутар САНУ постоји већина на страни разума, и чини ми се да би требало да се окренемо ка решавању стварних проблема, уместо суочавања са лажним непријатељима“, сматра Варади.

А на то зашто се САНУ не огласи и јавно подржи Костића, он наводи да „то није лако питање“.

„Питање је које су лажне вести довољно озбиљне да би требало на њих реаговати. Стално смо суочени са таласима лажних вести, истина, овог пута је дошло до вртоглавог пењања“, наводи Варади.

„Ако је реч о томе да ли да се стане иза Костићевог става о Косову, треба ипак оставити простора личним ставовима. Не би било добро ако би Академија о свим тим питањима имала став као Академија. О томе шта је стварност на Косову можда би имало смисла организовати округли сто или научни скуп – то би било ближе улози Академије“, сматра Варади и додаје да је „овде боље дати шансу за дијалог, јер се на тај начин више пружа простора различитим мишљењима“.

Верујем у дијалог

На питање да ли је дијалог могућ, каже да верује у њега.

„Има дијалога на које сам дуго чекао, али и даље верујем да би о тако значајном питању било много лакше и целисходније да се разговара, уместо да се ставови прекрију фразама. Дијалог је начин да се направи искорак из фразе. А колико је дијалог реалан у овом тренутку, тешко је рећи“, оцењује академик.

„Овде смо суочени са сложеним, тешким, судбоносним питањима. Тешко је доћи до решења ако не кренемо од стварности, а шта је стварност то није увек лако видети, о томе треба разговарати, потребан је дијалог и отворен приступ, искорак из фразе ка стварности“, додаје он.

На питање која би могла бити улога Академије у свему томе, каже да САНУ „не би смео да буде баш непосредно и директно на попришту политике“.

„САНУ треба да држи дистанцу од политике, и то је мислим могуће“, сматра Варади.

„Костић је интелектуалац у најбољем смислу речи и јесте учесник друштвеног мишљења. Међутим, нису сви чланови Академије толико активни и то је природно. Академија ипак треба да буде у оквирима науке, међутим, САНУ би био добро поприште за отворене разговоре. Има питања о којима није лако отворено разговарати, без предрасуда“, указује академик.

(Н1)